

טשענאטאכאווער צייטונג

Lafiello

פארשטימט יעדן מיטגליד
פארשטימט יעדן מיטגליד
פארשטימט יעדן מיטגליד

פארשטימט יעדן מיטגליד
פארשטימט יעדן מיטגליד
פארשטימט יעדן מיטגליד

פארשטימט יעדן מיטגליד
פארשטימט יעדן מיטגליד
פארשטימט יעדן מיטגליד

Piątek 13 maja 1937

ליכט צינדען 7.01

פרייטאג פ' במדבר ד' סיון תרצ"ז

BIURO PISANIA PODAŃ
FR. FRANCUZA
Częstochowa, Śląska 6. Tel. 24-90.
parter, front.

Zawiadomienie.
Niniejszem uprzejmie zawiadamiam Sz. Kliję, że
pracownia ubiorów damskich
M. SECEMSKI
została przeniesiona z Aleji 19 na tę samą ulicę
II-ga **ALEJA 28, I piętro w podwórzu.**
Polecam się nadal względem Sz. Kliję.
Ceny przystępne. Robota solidna.
M. Secemski, Aleja 28.

Z intencji zaręczyn koleżanki mojej p. **HANKI ERLICHÓWNY**
z p. **ABRAMEM SIERADZKIM** wiązanę życzeń wszelkiej po-
myślności oraz Rodzinie wiele pociechy życzą
Wieluń
Guta i Samuelstwo Majerowicz

Pensjonat „Halina”
w Olsztynie
poleca pokoje z całodziennym utrzymaniem lub bez.
Wiad.: Ogród „Tivoli” Kościuszki 1-5.
Otwarcie 15 b. m.
ZARZĄD.

Tylko w firmie
H. PARASOL, II Aleja 28
TANIO!!!
Koszula popelinowa od 4 30 do najwyższych gat.
Krawaty popelinowe . 1.— . . .
Piżamy . . . 8.— . . .
Skarpetki . . . 0.70 . . .
Chusteczki . . . 0.40 . . .
i t. d.
Dokładnie wykonana bielizna gotowa i na miarę z własnych i powierzonych materiałów.
Stale na składzie duży wybór materiałów zagraniczn. i krajowych.
Najnowsze wzory. Dział dziecięcy.

אונזער שטעטער-ווען הירשל לאפידעס צו זיין חתונה מיט פרי. גאלדען
דאווידאוויטש פון סולמישויץ, א הארציגען מליטוב, די עלטערן טיעל נחת און פרייד.
צבי וואלסאן און פרוי, פייבוש סקושיניץ און פרוי.

KAWIARNIA i RESTAURACJA
W ogrodzie „TIVOLI”
obok kina „Luna”
wydaje śniadania, obiady, kolacje i wszelkie napoje chłodzące. Zsiadłe mleko o każdej porze. Ceny umiarkowane.
Codziennie koncert-dancing
doborowej orkiestry.
Z poważaniem **B. KLIMCZAK**

TOWARZYSTWO ŻYDOWSKICH SZKÓŁ ŚREDNICH i POWSZECHNYCH
w CZĘSTOCHOWIE
zawiadamia, że **wpisy do szkoły powszechnej, gimnazjum, liceum matemat. - fizycznego i liceum przyrodniczego**
przyjmuje codziennie od 8- 13 kancelaria szkół, Dąbrowskiego 7.
W jesieni r. b. przeniosą się szkoły Towarzystwa do **nowego gmachu szkolnego** przy ul. Jasnogórskiej 8-10.

ערקלערונג און אויספארדערונג.
היות חי עם הערען פערשפרייט קלאנגען, דאס איך זאל זיין דער יעניגער, וועלכער האט געשריבען קאמפאזיטורענע בריווע געבען דער קלאנגקער קהלה, או זיי האבען גישט ריכטיג פערטיילט די בעלדער, וואס זענען אָנגעקומען פון די פאריווער און לאַנדזשער לאנדשליס, ערקלער איך עפענטליך, אז דאס איז א שער מחלטה. איך בין גרייט צו געבען 100 זלאטעס אויף א וואיל טעטיגען צושען, אויב צמיצער וועט מיר דאס קאנען דערהויזען.
גלייכצייטיג פארדער איך אויף די ריכילות-טרייער אין פושן פון 2 האבען צוריקצוגעווען די בעשולדיגונג אין דער טשענסטאכאווער צייטונג. אין גענעפאל וועל איך אָננעמען די געהעריגע יעקב כאָדא

MAISON „HYGIENA”
Aleja Wolności 1.
Galanteria damska, męska, dziecienna.
Tydzień dla panów!
pyjamy . . . od zł. 10 50 skarpetki . . . od gr. 55
koszule . . . „ „ 3.50 krawaty . . . „ „ 75
apaszki . . . „ „ 2.95 chusteczki . . . „ „ 35
paski od gr. 50.
Pękne szlafroki jedwabne, bonjurki, luks. koszule jedwab.

מעבלירט צימער
פיי אַנאַשטענדירער פאַמיליע
ווערט געוועט פאַר א יונג פאַרפאַלק
מעלדען אין רעדאַקציע פאַר ק.

DYREKCJA
Szkoły Powszechnej, Gimnazjum Ogólnokształcącego oraz Liceum Humanistycznego
D-ra FILIPA AXERA
w Częstochowie, ul. Focha 24,
zawiadamia, że wpisy wzgl. zgłoszenia do egzaminu wstępnego do szkoły powsz., gimnazjum i do I. klasy liceum humanistycznego są przyjmowane codziennie w godzinach 11-12 i 5-6. Przy zgłoszeniu należy przedłożyć metrykę i ew. świadectwo zdrowia; świadectwo szkolne bezpośrednio przed egzaminem. Egzaminy wstępne rozpoczyna się dnia 17 czerwca o g. 9 rano. Nadmieniam się, że w r. szk. 1937-8 uruchomione będą wszystkie oddziały szkoły powszechnej. — Niezależnym przyznawane są przez Zarząd Koła Opieki Rodzicielskiej znaczne ulgi w czesnem wzgl. bezpłatne miejsca konkursowe.

די פערוואלטונג פון דער געז. „הכנסת אורחים” אין טשענסט.
מאכט בעקאנט, אז
זונטאג, 7. 23 מאי 3 נאכט. אין אײגענטע הויז, גאַרנצאומקא 65
די אלגעמיינע פערזאמלונג
פון די מיטגלידער פון דער געזעלשאַפֿט.
פיי א נישט-גענוגער צאָהל מיטגלידער וועט די פערזאמלונג פאַרקומען דעמאלטען טאָג 4 א זייער נאכמיטאָג. אלע מיטגלידער הערען געבעטען מאַסענווייז צו קומען אויף דער פערזאמלונג.

Pensjonat F. MRÓWKOWEJ
w **KAMINSKU**
WILLA „ROZALJA”
od 20 go maja poleca słoneczne pokoje.
Wykwintna obfita rytualna kuchnia.

Wieluń! Polecam uwadze! Wieluń!
Wypożyczalnię książek z najlepszymi utworami współczesnych autorów otwiera **SALA RUSSEK** przy ulicy **ŚLĄSKIEJ 8 m. 9.** Wypożyczalnia czynna codziennie od 16 do 18, prócz sobót.

Stow. Przemysłowców i Kupców, Aleja Wolności 3-5.
Niniejszym zawiadamiamy P. T. członków Stowarzyszenia, że **w niedzielę, d. 6 czerwca r. b.** o godz. 3.30 w pierwszym, o godz. 4.30 w drugim terminie, odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Aleja Wolności 3-5
Zwyczajne Walne Zgromadzenie
członków Stowarzyszenia z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie Zgromadzenia 2) Wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia 3) Odczytanie protokołu Walnego Zgromadzenia z dn. 21 czerwca 1936 r. 4) Zatwierdzenie sprawozdania za r. 1936 5) Sprawa składek członkowskich 6) Uchwalenie budżetu na r. 1937 7) Wybór 15 członków Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej oraz zastępców tychże 8) Wolne wnioski. **UWAGA: W myśl § 32 Statutu mają członkowie Stowarzyszenia prawo przedstawienia wniosków na Walne Zgromadzenie jedynie na 10 dni przed terminem Zebrania.**

עם ווערען געזוכט
קוואליפֿיצירטע
ראַמעזי = שניידעריןס
אין דער פירמא ראַנציגער, אלעז 6
א לערן-יונגלעך
ווערט געזוכט
אין דער בערשטען-פאַבריק י. שליסל, נייער מאַרק 13
א טיכטיג יונגעל ווערט געזוכט
אין א מאַנפאַקטור-געשעפט
זיך מעלדען אין רעדאַקציע פאַר ק.

KOMUNIKAT.
Podajemy niniejszym do wiadomości licznym zainteresowanym,
iz przy kupnie odbiornika radiowego przyjmujemy Pożyczki Państwowe po kursie nominalnym 100 za 100.
Czas przyjmowania pożyczek ograniczony.

דעם טיפּסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער מיטגלידער
אָרוו. רוד סטאַביעצקי
צוליעבן טויט פון זיין מוטער, אונזער לאַנגיעהריגע מיטגלידערין
נײַע איידל סטאַביעצקא
המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
די גבאים, קאַמיטעט און מתפללים
פון דער שוהל „אהל יעקב” איעז 4

KUPIE MASZYNE
do pisania używaną. Zgłoszenia natychmiast: **Bratman, Nowy Rynek 12.**

Przedstawicielstwa:
KOSMOS
RADIO-UNION
CAPELLO
TELEFUNKEN
HORNYPHON
Zakłady Radiotechniczne
„WORLD - RADIO”
Spółka Komandytowa
N. M. Panny 24, w podwórzu
Tel. 25-75.

POTRZEBNA uczenica
i podręczna do **krawcowej**
Wiadomość w redakcji.

FABRYCZKA, i PRALNIA CHEMICZNA
„KRYSZTAŁ”
ul. **Berka Joselewicza 2.**
צום פרייהלנג-סעוואן
מיר נעמען אָן צו האַשען קראַגענס מיט לאַנג - ווערענדען
שניגעל-גלאַנץ ווי אויך **כעמיש** צו רייניגען און צו פאַרבען
אַלעאַרס קליידונג.
גארדינען צו האַשען און צו שפּאַנען.
ספּעציאַליטעט: 1) פאַרבען לעדערנע קורטקעס
2) דעטאַשירען (אָרויסנעמען פּלעקען אָפּן האַשען).
אַכטונג: פּלעקען ווערען אָרויסגענומען אויסן אַרט
אַלס צו בלייבע פרייזען.

Wkrótce „2 światy” w wykonaniu szkoły im. Z. Wajnsztokówny

אפילו דער דעליקאטסטער מאגען פערטראגט אויסגעצייכענט דעם לייכט-פערדייהליכען צערעס

צערעס - פלאנצען - פעסט ווערט אויסגע- ארבייט אונטער שטרענגער השגחה פון הרב שמואל פרידמאן פון סקאווינא.

100% ריינער פלאנצען-פערט

זיי זיך אנטרענען אויסגענומען נייע קאנצעפציעס, נייע טעאריעס ווי אזוי צו לערנען די פוילישע ווירקליכ- קייט - אז ט'אז שוין דא א פערטגע- ראדיקאלע רעצעפט: ארויסווארפען די יודען, אנטשאס בילדונג, לערנע, הומא- ניטעט - שפייזט מען די יונגע מיט כאמישע פרינציפען וועגען דעם קולט פון דער בארברוישער פויסט, וואס דארף זיין דער דעפידענדער טאק- טאק ביים לערנען די אינערליכע שטריי- טען פון אונזער געזעלשאפטליכען לע- בען.

ס'איז שוין די העכסטע צייט אויפצו- ווייזען די פערשידענע, פאטריאטישע, אז זיי ברענגען בלויז שארען דעם גי- טען נאמען פון דער פוילישער קולטור, סראדיצע און זענען די גרעסטע שונ- אים פון פוילענ'ס בעסערען מארגען. זאלען די דאזיגע ערליכע ווערטער פון פוילישע קולטור-מענשען זיין פאר אונז א טרייסט, אז נישט אלע זענען פערטראגט געווארען, אז נישט אלע זע- נען בלינד, אפשר וועט דאס זיין א גוטע התחלה.

דער עקסמיסיע-פראצעס געגען דער חברה קדישא ווידער אָבעלעגנט.

פערטראגענעס מאַנטאג איז אין הי- גען געריכט פאָרעקומען שוין צום פינפטען מאל דער פראַצעס צווישען ה' אברהם גאָנוואו מיט דער חברה- קדישא וועגען עקסמיסיע.

דאס מאל האבען זיך די פעהר-אנד- לונגען שוין געפיהרט און עס זענען אויסגעהערט געווארען די ערות מצד דער פערטיידיגונג אין די פערזאָנען פון די ה'ה' מרדכי סודאוויטש אין יונתן אירווייטלאוויטש.

גרויסער דורכפאל פון אַנטי-יודישען פראָפאגאנדע - צוג.

שוין עטליכע וואָכען טרומייטערט דער „גאַנצער" וועגען דער פראָפאגאנ- דע-וואָך פון פוילישען האַנדלע און מלאכה, וואס איז געווען בעשטימט אויף די טעג פון 2-9 מאי, די פער- שירענע פלאַקאטען, אויפגעפון, רודעס דורכ'ן מאניסטראט-הילכער א. א. א. א. האבען אויפגעפאָדערט די קריסטליכע בעפעלקערונג פון שטענעסאָכאָו און דער נאנצער אומגעגענד צו נעמען אַנאַקסיווען אַנטייל אין דער דאזיגער פראָפאגאנדע-וואָך און הויפטזעכליך אינ'ם פראָפאגאנדע צוג, וואס האט געהאט דעם ציעל אָפצוהייטען די קריסטליכע קוֹנים פון יודישע געשעפטען.

אויף ווייטעל די פראָפאגאנדע וואָך האט געהאט א דורכפאל און די קריסט- ליכע קוֹנים האבען זיך נישט געלאָזט אָפגארען און געקויפט דאָרט, וואו זיי בעקומען ביליג - ביי יודישע סוחרים, האבען מיר שוין בעסאָנט אינ'ם פריי- טאָג'דיגען נומער פון אונזער צייטונג. יעצט וועלען מיר נאָר אָבעבען א בעריכט וועגען דעם פראָפאגאנדע-צוג גופא, וועלכער איז פארגעקומען זונטאָג און וועלכער האט געדארפט זיין דער „הויפט טשוואַך" פון דער פראָפאגאנדע- וואָך.

האַלאַנדיש-רינג ביי „בנות אגודת ישראל".

- פריי פייערמאן ענטפערט מיט 2 זל.
- פריי קאפלאַן ענטפערט מיט 2 זל.
- פריי מייזעלס ענטפערט מיט 6 זל.
- און רומט ארויס: פריי בראַם, אלעס וואלאנאשטיש 19.
- פריי פערלענער ענטפערט מיט 2 זל.
- און רומט ארויס: פריי פאָמערמאן, ווארשאווער 41, פריי ליפשיץ, נאָרוויטש- טאָוויטשא 32.
- פריי ערליך ענטפערט מיט 4 זל.

Kolonie Letnie szkoły im. Z. Wajnsztokówny

mieszczą się w luksusowej willi we Włodzimierzowie. Las. — Rzeka. — Sporty. — Stała opieka lekarska i pedagogiczna. Kuchnia pod kier. rutynowanej gospodyni. TAMŻE PENJONAT dla STARSZEJ MŁODZIEŻY. Informacje w kancelarii, Aleja 20, telef. 10-78.

קולטור-מענשען האָבען דאס וואָרט.

גער געגענוואָך פון כריסטוס-לעהרע און איז אַ גאַטלאָזע פראָפאגאנדע. אויב ס'האט נאָך ביז איצט קיין איינציגער פאָרשטעהער פון דער קירך אין דער נאנצער גרויס און ברייט פון פוילען נישט גענומען קיין וואָרט געגען אַנטי-עקסמיסיע - איז עס ניקער א בעווייז וועגען דער געפאלענקייט פון די הימ- לישע אידעאלען.

די שטעלונג איז געווען א פאַלשע דורך די לעצטע עטליכע יאהר האט די אַנטיסעמיטישע פראָפאגאנדע זיך צוברעוועט אויף אזא הויכקייט, אז ביים היינטיגען טאג זעהען אונז אויס אנדערע פראָבלעמען צו זיין א גאָר- נישט אָקעגען דער דאזיגער כוואַליע, וועלכע מען דארף דרינגענד דערשטי- קען, אונטערשניידען, כדי נישט צו שארען די פוילישע קולטור.

די צופעליגע שטימען פון פוילישע געזעלשאַפטליכע פאָרשטעהער געגען די ווילדע אַטאַקעס פון אַנטיסעמיטיזם, האבען גיכער געטראָגען א פראגמע- טארישען כאַראַקטער, אָבער נישט צו- שמעטערט איהרע גרונד-סיסטימען. האבען בלויז פערטיידיגט די מענשען- רעכט, דאס איז געוועזען מעהר דע- קלאַראַציע, ווי קאַמפּט-פאָרם, וועלכער האט געדאַרפט אויפווייזען די פאַלקס- געפאָהר, וואס עס טראָגען אין זיך די אַנטיסעמיטישע באַצילען.

„די האבען מיר נישט אַמאָל צופיעל גרינגעשצט דעם אַנטיסעמיטיזם מיר האבען זיך פשוט געשעהמט נאכאמאל מיט דער פּעדער צו אַרגומענטירען די רעכט פון יעדען מענשען צו לעבען, וואס איז דער אַני מאמין פון קריסט- טענטום. מיר האבען געמיינט, אז די תקופה פון געלע לאַסעס, בעזונדערע בעקן, קאַסטעטען איז שוין פאַראַיבער און מען דארף זיך שוין צו איהר מעהר נישט צוויקלערען.

„די סטראנאן-אידעאלען" ווייסען, אז זיי זאנען ליגען און גענאָרען דאס פאַלק, אָבער זיי מווען עס טהון פאר יעדען פרייז. דאס דינענע זיי אַלס פאַר- פאַסטען צוועקומען צו דער מאַכט, דער- פאַר איז מערשטענדליך, וואס זיי ליי- גען דערין אריין אַזוי פיעל כח און ענערגיע, וואס זיי האבען ענטוויקעלט אזא רייזע פראָפאגאנדע-פאַראַט.

„די סטראנאן-אידעאלען" ווייסען, אז זיי זאנען ליגען און גענאָרען דאס פאַלק, אָבער זיי מווען עס טהון פאר יעדען פרייז. דאס דינענע זיי אַלס פאַר- פאַסטען צוועקומען צו דער מאַכט, דער- פאַר איז מערשטענדליך, וואס זיי ליי- גען דערין אריין אַזוי פיעל כח און ענערגיע, וואס זיי האבען ענטוויקעלט אזא רייזע פראָפאגאנדע-פאַראַט.

די „בית-לחם" פערטיילונג אויף יום-טוב.

דער בית-לחם האט אויף יום טוב שבועות פערטיילט ביז 180 פעקלעך פאר בכבוד'ע יודישע מאמיליעס. די פעקלעך זענען בעשטאנען פון 3 קילאָ מעהל, 1 קילאָ צוקער, 1 קילאָ פונדלעך, 1 קילאָ רייז.

Kino „LUNA"

מיריאַם האַפּקיןס מערל אָבעראָן
אינ'ם רעוועלוציע-פילם

ICH TROJE

איבער'ן פראַגראַם: א הערליכע קאַמעדיע פון רען-קלער
Upiór na sprzedaż
יעדען טאָג 1 מיטאַג סעאַנס 3.30
Ty, co w ostrej świecisz bramię

KINO „EDEN"

דער גרעסטער קאַמפּאָזיטאָר און אַרטיסט
IGNACY PADEREWSKI
אין זיין איינציגען פילם

SONATA KSIĘŻYCOWA

איינצעלהייטען אין די אפישען.

Kino-Teatr „STYLOWY"

ציניינערשע מעלאָדיעס!
די ליעבע פון א הוואָרען פאַרוטשניק אין פילם א. ט.

CZARDASZ, MIŁOŚĆ TOKAJ

מיט מאַריקאַ רעק.

פאַרבעריי און בעמישע וועשערני „BENETA"

- 1) אויסטוישען (פאַרבען) לעדערנע קורטעס,
- 2) פאַרבען לויט מוסטערן,
- 3) דעטאשירען (ארויסנעמען) סלעקען אָהן האַשען אויפ'ן אָרט,
- 4) כעמיש רייניגען און פאַטאָנירען קאַפּעלושן.

פון הצה"ר

דינסטאָג, דעם 11 ד.ח. איז מיט דער בעטייליגונג פון קצין השלטון מרדכי בן פאַרגעקומען א פערזאָמלונג פון די היגע רעוויזיאָניסטישע עסקנים. עס זענען געהאנדעלט געווארען פערשידענע אק- טועלע פראָגען און עס איז אויך גע- שאפען געווארען א קאַמיסיע, וועלכע דארף דורכפיהרען די איבעררעגיסטראַ- ציע פון אלע היגע רעוויזיאָניסטישען. די קינעטיגע וואָך וועלען ארויסגעשיקט ווערען דעקלאַראַציעס צו די היגע רע- וויזיאָניסטישען, וועלכע וועלען אויך גע- בעטען ווערען זיך צו מעלדען אין די סעקרעטאַריאַטען פון „אחרות ישראל" (בערקא אַסעלעוויטש 3) און בית-ה' (אלע 40), כדי דורכצופיהרען די אי- בעררעגיסטראַציע.

די סעקרעטאַריאַטען זענען טעטיג יעדען טאָג פון 8.30 ביז 10 אָווענד.

Szczepienie ochronne
przeciwko ospie świeżą kro-
wianką codziennie
Starszy felczer
ST. MITTLER
Piłsudskiego 7
tel. 18-04.

נדבות פאַר דער געז „חומכי עניים"

פריי וויינשטאַק און קינדער צו דער יאהרצייט פון זייער פערשטאַרבענער סאַכטער און שוועסטער 20 קילאָ ברויט. מ. הויפטמאן צו דער יאהרצייט פון זיין פאטער 5 קילאָ ברויט.

שרעקליכער טויט פון א יודישער פרוי אין וויעלן.

א טראַגישער פאַל האט פאַסירט מיט די 48-יעהריגע אלמנה נאכ'ן וויעלענער איינוואוינער אברהם קושניא ז"ל, הנה רבקה.

מאנטאג פריה איז בעמערקט געווא- רען אין א זומפגען גרוב אויף די פעל- דער אונטער די גאַרבעריי פון וואַלמאן און ערליך ליגען א פרוי מיט'ן פנים אין זומפ, מיט די פיס ארויף, אָהן סימן פון לעבען.